

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

IV. De Vindicta.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

Facta, & Doctrinas, iis Auctoritatem aliquam tribuentes; Ut magna ex parte jam pridem factum est. Certe optandum esset, ut in omnibus circa Religionem Consiliis, ante oculos Hominum praefereretur Monitum illud *Apostoli: Ira Homini non implet Iustitiam Dei.* Atque ut verum dicamus, optime & prudentissime observatum est ab uno ex *Patribus*, profundae sapientiae viro; nec minus ingenue, & sincere, ab eodem prolatum, & evulgatum; *Eos, qui conscientias premi, usque vim inferri suadent, sub illo Dogmate, Cupiditates suas subtexere, illamque rem suam interesse, putare.*

IV.

DE VINDICTA.

Vindicta agrestis quaedam Iustitia est, quae quo magis in Humana Natura serpit, eo fortius Legibus severis est evellenda. Etenim *Injuria illata*, Legem tantummodo violat; At reposita, Legem auctoritate sua plane spoliat. Certe, in vindicanda injuria, aequalem se quis Inimico suo sinit; In remittenda vero, superiorem: *Regium* enim est, Ignoscere Equidem memini dixisse *Salomonem: Honori est Homini, offensas praeterire.* Quod jam praeteriit, in integrum restitui non potest: At prudentes sat habent praesentia & futura curare. Nugantur igitur, & se frustra conturbant, qui praeteritarum rerum satagunt. *Injuriam* nemo, *Injuria* ipsius causa, infert; verum, ut ex ea, Lucri aliquid, aut Voluptatis, aut Honoris, sibi conciliet: Cur igitur cui pia succenseam, quod se potius quam me diligit? Quod si quis ex malignitate mera sit injuriosus: quid tum? Etiam Spina & Rubus pungunt & lacerant, quia natura sua utuntur. *Vindicta* praecipue Excusationem merentur, in iis *Injuriis*, de quibus Lege cautum non est. At simul prospiciat quis, ut *Gen⁹ vindicta* ejusmodi sit, quod non sit Legi obnoxium. Alias ipse sibi Poenam conduplicat, Inimicus vero Lucrum facit. Sunt, qui, inter sumendam *Vindictam*, cupiunt, ut laesi intelligant, unde Malum illud sibi ingruerit. Nempe generosior est iste *Affectus*: Siquidem videntur illi non tam ipsa ultione delectari, quam ut laesum Facti sui poeniteat. At vili ingenio praediti, & malitiosi, instar sagittarum sunt, quae per tenebras volant. Magnus *Dux Florentiae Cosmus*, acutissimum telum vibravit in Amicos perfidos, aut injuriosos: *Legimus* (inquit) *& mandatum habemus, ut Inimicis nostris ignoscamus: at nuptiam legitur, astringi nos, ad ignoscendum Amicis.* Verum Spiritus *lob* loquitur meliora: *Numnam* (inquit) *de manu Dei bona accipiemus, neque mala istidem quandoque, sustinebimus?* Quod etiam, aliquo modo, de Amicis dici par est. Hoc certissimum est, Hominem, qui *Vindicta* studet, sua vulnera refricare, quae alias, sibi relicta, sanari & consolidari potuissent. *Ultiones publica*, maxima ex parte, prospere cedunt: Quales erant, propter eandem *Cesaris*, eandem *Pertinacis*, eandem *Henrici Quarti Magni* illius *Galliae Regis*, & aliorum complurium. At in *vindictis* privatis hoc minime tenet. Quin potius, *Homines Vindicativi* vitam fere agunt *Veneficarum*, quae ut aliis sunt exitiabiles, ita ipsae plerumque exitum infaustum fortiuntur.

V.

DE REBUS ADVERSIS.

Grande prorsus sonabat *Seneca*, more *Stoicorum*, cum diceret; *Bona rerum Secundarum optabilia, Adversarum mirabilia.* Certe, si *Miraculum* recte ponatur illud, quod Naturam superat, cernitur

Miracula maxima in *Calamitatibus*. At priorem illam Sententiam magniloquentia superat, alterum ex ejus *Dicis*: Et excellentius quiddam est, quam *Ethnico* conveniat, *Vere magnum, habere Fragilitatem Homini, Securitatem Dei.* Sane hoc *Dictum* in *Poesi* fuisset tolerabilius, ubi transcendentia ista magis probantur. Ac ut verum dicamus, *Poesis* hoc intactum non reliquerunt. Eadem enim fere res est, quae adumbratur, in portentoso illo *Poetarum* antiquorum Commento; Quod *Mysterio* videtur non carere; imo & *Statum Christianum* non obscure referre; Nimirum de *Hercule*: Qui cum ad folvenda *Promethei* vincula proficisceretur, (in *Prometheo* autem figura Naturae humanae repraesentatur) Oceani longitudinem in poculo *figulino* emensus est; Ubi ad vivum *Christiana Constantia* depingitur, quae in fragili carnis testa, per Mundi fluctus, undique circumfusos, navigat. Verum ut à Granditate verborum, ad *Mediocritatem* descendamus; *Rerum secundarum* praecipua virtus est *Temperantia*, ad *versarum Fortunam*: Quae in *Moralibus* reputatur pro virtute maxime Heroica. Quin & res prospera, ad *Veteris Testamenti* *Benedictiones*; *adversa*, ad *Novi* *Beatitudines*, pertinent: Quae, & re ipsa majores sunt, & clariorem *Divini favoris* revelationem exhibent. Attamen etiam in *Veteri Testamento*, si *lyra Davidis* aures praebas, plures invenias *Threnos*, quam *Exultationes*. *Spiritus* autem *Sancti* calamus, diffusus tractavit *lobi* afflictiones, quam felicitatem *Salomonis*. *Res prospera*, non sine plurimis timoribus & molestiis transeunt; *Adversa* itidem suis solatiis & spe non vacant. Videmus certe in acupictis, melius placere, cum imagines coloris lucidioris sunt, flamen autem telae, coloris magis opaci, quam cum flamen ipsum splendidius est, imagines autem tenebrosiores. *Judicium* igitur capi potest, quid cordi magis volupe sit, ex eo, quod oculos magis delectat. Habet certe *virtus* simile quiddam odoramentis quibusdam pretiosis; quae fragrantissima sunt, aut incensa, aut tusa. Nam *fortuna prospera* potissimum *vitia* hominum indicat, *adversa virtutes*.

VI.

DE DISSIMULATIONE ET

SIMULATIONE.

Dissimulatio est artium Civilium compendium quoddam, & ars infirmior: Etenim, & ingenium acre, & robur animi constans, ad hoc requiritur, ut quis sciat, quando verum proferendum sit, atque id facere audeat. Itaque inter inferiores Politicos reponuntur, qui magni sunt *Simulatores*.

Quod discrimen, bene apud *Tacitum*, *Cesarem Augustum* inter & *Tiberium*, adnotatum est. Etenim de *Livia* sic ait: Quod esset, cum *artibus maris*, & *simulatione filii*, bene composita. *Artes Imperii Augusti*, *Simulationem Tiberio* attribuens. Idem alibi hisce verbis, *Mucianum* inducit, *Vespasianum* ad arma contra *Vitellium* sumenda hortantem: non adversus *Augusti acerrimam mentem*, nec adversus *Tiberii cautissimam senectutem*, insurgimus. Quare haec facultates, *Artium Civilium*, & *Simulationum*, sunt prorsus distinguendae. Esto igitur, ut sit felicitas ita quisquam acuminis, tantaeque perspicaciae, ut distinguere queat, quae palam faciendae quae occultandae, quae tanquam in crepusculo producenda, temporum etiam & personarum ratione pensata; (Quae revera artes sunt *Politicae*, & *Civiles*, ut *Tacitus*